

מגובתה השפיל מעט את גובהה, באופן שאיזור זה יהא בגובה  
 שוה, וְנִצָּא בְּנִצָּא – ובמקום שהקרקע נמוכה השפיל מהגובה  
 שסביבה, באופן שאיזור זה יהא שוה, ולא השוה את כל הקרקע,  
 אֲדַעְתָּא דְּבִי דְּרִי – ודאי שדעתו לצורך עשיית גורן במקומות  
 שהשוה, ואינו קונה בכך.  
 הגמרא מביאה אופן נוסף: וְאָמַר שְׁמוּאֵל, הָאֵי מָאן דְּפָתַח מִיָּא  
 בְּאַרְעָא – מי שפתח פתח בגדר שיכנסו מים מהגדר, אֲדַעְתָּא דְּאַרְעָא  
 – אם עשה זאת כדי שיהיה בקרקע אף שגם הדגים ניצודים, קָנִי – קונה  
 בכך. אֲךָ אֲדַעְתָּא דְּכֻוּנִי – אם עשה זאת כדי לצוד את הדגים  
 שבמים, לֹא קָנִי – אינו קונה.  
 שואלת הגמרא: הִיכִי דָּמִי – איך יודעים אם כוונתו להשקות או  
 לצוד דגים. משיבה הגמרא: פָּתַח תְּרֵי קָבִי, חַד מְעִיל וְחַד מְפִיק –  
 אם פתח שני פתחים, אחד שיכנסו המים, ואחד כנגדו שיצאו,  
 אֲדַעְתָּא דְּכֻוּנִי – ודאי שכוונתו רק לצוד דגים. אֲךָ חַד קָבָא – אם  
 פתח רק פתח אחד לכניסת המים, אף שגם הדגים ניצודים, אֲדַעְתָּא  
 דְּאַרְעָא – יש לומר שכוונתו להשביח את הקרקע, וקונה בזה.  
 הגמרא מביאה מעשה שצריך להחזיק בשדה באופן הראוי: הָיָא  
 אִיתְתָּא דְּאִבְלָה דִּיקְלָא בְּתַפְשִׁיחָא תְּלִיסַר שָׁנִין – היתה אשה  
 שהשתמשה בדקל של גר שמת, באופן שלקטה ענפים רק מצד  
 אחד להאכיל לבהמתה, במשך שלש עשרה שנים, אָתָּא הָהוּא –  
 הגיע אדם אחד, רָפִיק תוֹתִינָה פוֹרְתָא – חפר מעט תחת הדקל כדי  
 לקנותו, ומועיל בחפירה זו לאילן כחרישה המועלת לזריעה. אָתָּא  
 לְקַמְיָה דְּלוֹי – הגיע לפני לוֹי, וְאָמַר לֵה קַמְיָה דְּמַר עוֹקְבָא – ויש  
 אומרים, שהגיע לפני מר עוקבא, כדי לתבוע שתפסיק לקחת  
 ענפים מהדקל, כיון שזוכה בו, אִמְקַמְיָה בְּיָדֶיהָ – ואכן העמיד לוֹי או  
 מר עוקבא את הדקל בידו.  
 אָתָּא קָא צוֹוֹחָא קַמְיָה – הגיעה האשה שאכלה מהדקל כבר שלש  
 עשרה שנים, וצעקה לפניו על שלקחו לה את מה שמשתמשת  
 שנים רבות. אָמַר לֵה לוֹי או מר עוקבא, מָאִי אַעְבִּיד לָךְ – מה אעשה  
 לך, דְּלֹא אֲחֻזִּית בְּדַמְחוּקִי אִינְשִׁי – שלא החזקת בדקל לתועלתו,  
 כִּפֵּי שְׂמַחוּקִים כדי לקנות, שהרי אכלת רק מצד אחד.  
 הגמרא מביאה אופן נוסף של חוקה: אָמַר רַב, הָצִיר וְהַמְצִיר צוּרָה  
 שֶׁל חֵיהָ או עוֹף בְּנִבְכִּי הִנֵּר, קָנָה את הנכסים. ומבארת הגמרא:  
 שלא אמר זאת רב בפירוש, אלא לומדים זאת מכך דְּרַב לֹא קָנִי  
 לְגִנְתָּא דְּבִי רַב – שרב לא קנה את הגינה הסמוכה לבית מדרשו,  
 שהיתה של גר שמת, אֱלָא בְּצוּרְתָּא – בכך שצייר בכותל שלה  
 צורת בעל חי.  
 הגמרא ממשיכה לדון בדיני קנין בנכסי הגר: אִיתְמַר, שָׂדֶה שֶׁל גֵּר  
 שֶׁמֶת הַמְסוּיָּיִת בְּמִצְרַיִם – שמשומנת בגבוליה על ידי שבילים  
 שמפרידים בין השדות, אָמַר רַב הוּנָא אָמַר רַב, בֵּין שְׁהָבִישׁ בֵּה  
 מְבוֹשׁ אָחֵר – חפר בה חפירה אחת, קָנָה בּוֹלָה, כיון שהשבילים  
 מוכיחים על מה שביניהם שהיא שדה אחת. וְשְׁמוּאֵל אָמַר, לֹא קָנָה  
 אֱלָא מְקוֹם מְבוֹשׁוֹ בְּלָבָד, משום שחוקה בחלק מועט בשדה מועיל  
 לקנות את כולה רק כשקיבל המוכר מעות כנגד כולה, אבל בנכסי  
 הגר שקונה בלא מעות, צריך קנין בכל חלק שרוצה לקנות.

דְּשָׂרָא לִיפְתָּא בִּי פִילִי דְּאַרְעָא דְּרִי – מי שזרע לפת בתוך נקעים  
 שבקרקע הגר, ולא הוא חפר אותם, ואף לא כיסה בעפר, לֹא הָוִי  
 – אינו הִזְקָה לקנות, שהרי לא עשה שום תיקון בקרקע. ומפרש,  
 מָאִי מְעָמָא – מה הטעם שזריעת הלפת אינה חזקה, הלא אחר  
 שישירשו הזרעים הרי הם משביחים את הקרקע, משום דְּבִיעֵינָא  
 דְּשָׂרָא וְ– בזמן שזרע] לֹא הָוִי שְׁבָתָא – לא השביח הקרקע, הִשְׁבָּתָא  
 דְּקָא שְׁבָתָא – עכשיו כשגדל הלפת והשביחה הקרקע, מְפִילָא קָא  
 שְׁבָתָא – מעצמה השביחה, ואינו קונה על ידי זה.  
 הגמרא מביאה כמה אופנים שהעושה פעולה בקרקע כדי  
 לקנותה, פעמים שקונה ופעמים שלא, שתלוי לשם מה עשה זאת:  
 אָמַר שְׁמוּאֵל, הָאֵי מָאן דְּפָשַׁח דִּיקְלָא – מי שקצץ ענפים מעץ דקל,  
 כדי להחזיק בקרקע, אם עשה זאת אֲדַעְתָּא דִּיקְלָא – כדי להשביח  
 את הדקל, שכשענפיו מרובים אינו גדל כראוי, קָנִי – קונה את  
 הקרקע. אֲךָ אם עשה זאת אֲדַעְתָּא דְּחִוְתָּא – כדי להאכיל את  
 הענפים לבהמותיו, לֹא קָנִי – אינו קונה אף את הדקל.  
 שואלת הגמרא: הִיכִי דָּמִי – איך יודעים אם כוונתו להשביח את  
 הדקל או להאכיל לבהמתו. משיבה הגמרא: שָׁקַל מְהֵאֵי גִיסָא  
 וּמְהֵאֵי גִיסָא – אם לקח ענפים מצד זה ומצד זה, יש לומר שכוונתו  
 אֲדַעְתָּא דִּיקְלָא – להשביח את הדקל, אֲךָ אם לקח בולָא מִתַּח גִּיסָא  
 – כל הענפים רק מצד אחד, אֲדַעְתָּא דְּחִוְתָּא – ודאי שדעתו רק  
 לצורך בהמותיו, כיון שמקלקל את הדקל, ואינו קונה.  
 הגמרא מביאה אופן נוסף: וְאָמַר שְׁמוּאֵל, הָאֵי מָאן דְּזִבְּיָא – מי  
 שניקה את השדה מקיסמים ועשבים רעים, אם עשה זאת אֲדַעְתָּא  
 דְּאַרְעָא – להשביח את הקרקע שתהא נוחה לחרישה, קָנִי – קונה  
 בזה. אֲךָ אם עשה זאת אֲדַעְתָּא דְּצִיבִי – כדי לקחת את הקיסמים  
 להדלקה, לֹא קָנִי – אינו קונה.  
 שואלת הגמרא: הִיכִי דָּמִי – איך יודעים אם כוונתו ליפות את  
 הקרקע או להדלקה. משיבה הגמרא: שָׁקַל רַבְּרִי וְוּמְרִי – אם  
 לוקח גם את העשבים הגדולים וגם את הקטנים, אֲדַעְתָּא דְּאַרְעָא –  
 יש לתלות שכוונתו ליפות את הקרקע. אֲךָ שָׁקַל רַבְּרִי וְשִׁבְרִי וּמְרִי  
 – אם לקח את הגדולים והשאיר את הקטנים, אֲדַעְתָּא דְּצִיבִי – גר  
 ודאי שדעתו להדלקה, שהרי ליקט רק את הגדולים הראוים  
 לשריפה, ואינו קונה.  
 הגמרא מביאה אופן נוסף: וְאָמַר שְׁמוּאֵל, הָאֵי מָאן דְּאִתְקִיל תִּיקְלָא  
 – מי שלקח תקלות מהקרקע, והחליקה שלא יהיו בה מקומות  
 גבוהים ונמוכים, ובכך היא נוחה לחרישה, אֲדַעְתָּא דְּאַרְעָא – אם  
 עשה זאת כדי ליפות הקרקע לחרישה, קָנִי – קונה בזה. אֲךָ אם  
 עשה זאת אֲדַעְתָּא דְּבִי רַב – כדי לעשות בקרקע גורן, לֹא קָנִי –  
 אינו קונה בכך, משום שהקרקע עומדת לחרישה, ואחר שיעשה  
 גורן יצטרך לפנותו לצורך החרישה, ובכך שמכין אותה לגורן  
 מקלקל אותה.  
 שואלת הגמרא: הִיכִי דָּמִי – איך יודעים אם כוונתו ליפות את  
 הקרקע לחרישה או לעשות גורן. משיבה הגמרא: שָׁקַל מוֹלָא  
 וְשָׂדֶה בְּנִצָּא – אם לקח קרקע גבוהה והשליכה בבור, והשוה בזה  
 את פני הקרקע, אֲדַעְתָּא דְּאַרְעָא – יש לומר שכוונתו ליפות את  
 הקרקע לחרישה. אֲךָ מוֹלָא בְּמוֹלָא – אם במקום שהקרקע

## אגרות קודש

[ואדר"ח אדר שני, ה'תשל"ג]

במענה לשאלותיו:

(א) סדר בלימוד ותפלה וכו' – כעצת הרה"ח וכו' וכו' הר"נ שי' נעמאנאָו.

(ב) בנוגע לשידוך – כעצת ידידים יראי שמים שעל אתר.

(ג) עבודת "יפרצת" – כהנהגתו עד עתה, בהתייעצות עם הרב שמואל שי' אַזִּימָאָו. וה' יצליחו.

## בבא בתרא דף נד עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שישי) רנה

1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34  
35  
36  
37  
38  
39  
40  
41  
42  
43  
44  
45  
46  
47  
48  
49  
50  
51  
52  
53  
54  
55  
56  
57  
58  
59  
60  
61

מבררת הגמרא: וְשִׁאֲנָה מְסֻיָּמָה בְּמַצְרֶיהָ – ואם אין השדה  
מסומנת בגבוליה, אלא פתוחה לשדות שסביבה, עַד בָּמָּה צריך  
לחפור כדי לקנות את כולה לשיטת רב. משיבה הגמרא: אֲמַר רַב  
פָּפָא, בְּדִאֲוִיל תִּירָא דְשׁוּרִי – כשיחרשו צמד שוורים שורה אחת  
בשדה כגון ממרחק למערב, וְהָדָר – ויחזרו לחרוש את אותו הצד  
ממערב למזרח, ונמצא שחרש שתי שורות על פני כל השדה  
לארכה או לרחבה, ומכיון שחרש והחזיק בשדה מראשה ועד  
סופה, קנה את כל השדה.  
קנין הנכרי הוא רק בכסף, וכשנותן לו הקונה מעות, מסתלקת  
בעלות הנכרי מהחפץ. הגמרא דנה מה הדין כשמכר הנכרי קרקע  
לישראל, ולאחר שנתן הקונה מעות החזיק בהם אחר: אֲמַר רַב  
יְהוּדָה אֲמַר שְׁמוּאֵל, נִכְסֵי עוֹבֵד בּוֹכְבִּים שמכרם לישראל בכסף,  
ועדיין לא החזיק בהם הקונה, הָרִי הֵן בְּמַדְבָּר – כהפקר, וְכָל  
הַחֲזוּקִים בָּהֶן – כל ישראל אחר שעשה בהם קנין מועט והחזיק  
בהם, וְכֵּה בָּהֶן. מֵאִי מַעֲמָא – מה הטעם בדין זה. משום שעוֹבֵד  
בּוֹכְבִּים מֵאִי מַטְוִי זוּזֵי לִידֵיהּ – מיד כשבאו מעות הקונה לידיה,  
אֶפְתְּלָק לִיהּ – נסתלקה בעלותו ואינו יכול לחזור בו מהמכירה,  
כיון שנכסיו נקנים בקנין כסף בלבד, והקונה הַיִּשְׂרָאֵל לֹא קִנִּי אותם  
עַד דְּמִשְׁטֵי שְׁטָרָא לִידֵיהּ – עד שיבוא שטר המכר לידו (במקום  
שרגילים לכתוב שטר), הֲלָכָה – כיון שאין לא לנכרי ולא לישראל  
בעלות עליהם כל זמן שלא בא השטר ליד הישראל, לִכֵּן הָרִי הֵן  
בְּמַדְבָּר, וְכָל הַחֲזוּקִים בָּהֶן וְכֵּה בָּהֶן.  
אביי מקשה על דינו של שמואל מדין אחר שאמר שמואל: אֲמַר  
לִיה אֲבִי לְרַב יוֹסֵף, מִי אֲמַר שְׁמוּאֵל הָכִי – וכי כך אמר שמואל,  
שהמחזיק קנאה בלא שקיבל מן העובד כוכבים שטר, וְהָאֲמַר  
שְׁמוּאֵל, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא – דין המלכות הוא דין גמור, וְיִמְלִכָּא  
אֲמַר לֹא לִיקְנֵי אֲרַעָא אֱלָא בְּאִינְרָתָא – והמלך אמר שלא יקנו קרקע  
אלא בשטר מכירה, ומן הדין היה שיקנה אותה הקונה הראשון  
כשיבוא השטר לידו.  
אֲמַר לִיה רַב יוֹסֵף לֹאֲבִי, אֲנָא לֹא יִדְעָנָא – איני יודע לתרץ את  
דברי שמואל, אבל עוֹבֵדָא הָוָה – מעשה כזה היה במקום ששמו

מבררת הגמרא: וְשִׁאֲנָה מְסֻיָּמָה בְּמַצְרֶיהָ – ואם אין השדה  
מסומנת בגבוליה, אלא פתוחה לשדות שסביבה, עַד בָּמָּה צריך  
לחפור כדי לקנות את כולה לשיטת רב. משיבה הגמרא: אֲמַר רַב  
פָּפָא, בְּדִאֲוִיל תִּירָא דְשׁוּרִי – כשיחרשו צמד שוורים שורה אחת  
בשדה כגון ממרחק למערב, וְהָדָר – ויחזרו לחרוש את אותו הצד  
ממערב למזרח, ונמצא שחרש שתי שורות על פני כל השדה  
לארכה או לרחבה, ומכיון שחרש והחזיק בשדה מראשה ועד  
סופה, קנה את כל השדה.  
קנין הנכרי הוא רק בכסף, וכשנותן לו הקונה מעות, מסתלקת  
בעלות הנכרי מהחפץ. הגמרא דנה מה הדין כשמכר הנכרי קרקע  
לישראל, ולאחר שנתן הקונה מעות החזיק בהם אחר: אֲמַר רַב  
יְהוּדָה אֲמַר שְׁמוּאֵל, נִכְסֵי עוֹבֵד בּוֹכְבִּים שמכרם לישראל בכסף,  
ועדיין לא החזיק בהם הקונה, הָרִי הֵן בְּמַדְבָּר – כהפקר, וְכָל  
הַחֲזוּקִים בָּהֶן – כל ישראל אחר שעשה בהם קנין מועט והחזיק  
בהם, וְכֵּה בָּהֶן. מֵאִי מַעֲמָא – מה הטעם בדין זה. משום שעוֹבֵד  
בּוֹכְבִּים מֵאִי מַטְוִי זוּזֵי לִידֵיהּ – מיד כשבאו מעות הקונה לידיה,  
אֶפְתְּלָק לִיהּ – נסתלקה בעלותו ואינו יכול לחזור בו מהמכירה,  
כיון שנכסיו נקנים בקנין כסף בלבד, והקונה הַיִּשְׂרָאֵל לֹא קִנִּי אותם  
עַד דְּמִשְׁטֵי שְׁטָרָא לִידֵיהּ – עד שיבוא שטר המכר לידו (במקום  
שרגילים לכתוב שטר), הֲלָכָה – כיון שאין לא לנכרי ולא לישראל  
בעלות עליהם כל זמן שלא בא השטר ליד הישראל, לִכֵּן הָרִי הֵן  
בְּמַדְבָּר, וְכָל הַחֲזוּקִים בָּהֶן וְכֵּה בָּהֶן.  
אביי מקשה על דינו של שמואל מדין אחר שאמר שמואל: אֲמַר  
לִיה אֲבִי לְרַב יוֹסֵף, מִי אֲמַר שְׁמוּאֵל הָכִי – וכי כך אמר שמואל,  
שהמחזיק קנאה בלא שקיבל מן העובד כוכבים שטר, וְהָאֲמַר  
שְׁמוּאֵל, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא – דין המלכות הוא דין גמור, וְיִמְלִכָּא  
אֲמַר לֹא לִיקְנֵי אֲרַעָא אֱלָא בְּאִינְרָתָא – והמלך אמר שלא יקנו קרקע  
אלא בשטר מכירה, ומן הדין היה שיקנה אותה הקונה הראשון  
כשיבוא השטר לידו.  
אֲמַר לִיה רַב יוֹסֵף לֹאֲבִי, אֲנָא לֹא יִדְעָנָא – איני יודע לתרץ את  
דברי שמואל, אבל עוֹבֵדָא הָוָה – מעשה כזה היה במקום ששמו

## אגרות קודש

בי"ה, כ"ח אדר ראשון תשל"ג

ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"כ כו' מו"ה יוסף שמחה שי'

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מכ"ג אדר"ר והמצוי"ב, ובהתאם להוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א הננו  
להעיר כדלהלן:

(1) פשוט שצ"ל הגה"ה טובה שם על אתר בנוגע: (1) התוכן והוא עיקר מוכרח. וכן (2) בנוגע  
לסגנון וכיו"ב.

(2) כיון שמתעכב - יו"ל שלא בביהד"פ דכתב"ד.

(3) השם כמו כאן אבל בהדגשה "הכולל כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד".

(4) באם לא יתעכב עיי"ז - יבררו ויצרפו גם הכולל תו"א.

(5) בנוגע להחערות הוא כנ"ל, ועיקר - מוכרחת הגהה קפדנית על אתר ושיהיו אחראים הן  
בנוגע לנגלה והן בנוגע לחסידות. וק"ל.

בברכת כט"ס,

ש.מ. סימפסון

מוזכר